

СЪГЛАСУВАНЕ НА ТРИМЕСЕЧНИТЕ С ГОДИШНИТЕ НАЦИОНАЛНИ СМЕТКИ

Николина Янева*

РЕЗЮМЕ

В статията се разглеждат основни проблеми на съгласуването на тримесечните с годишните национални сметки и методи и процедури, които могат да се използват за неговото реализиране. Обръща се внимание на някои специфични проблеми, възникващи при прилагане на метода на Bassie, и на възможностите за оценка на резултатите, получени с помощта на различни методи.

Съставянето на тримесечни национални сметки (ТНС) дава възможност за по-често наблюдение (четири пъти в годината) на икономиката в страната в сравнение с годишните национални сметки (ГНС). ТНС са системно и цялостно отражение на икономическите процеси (и затова позволяват да се направи обща оценка и характеристика на тези процеси) за разлика от отделните показатели (с тримесечна или месечна периодичност), наричани още краткосрочни показатели, които отразяват отделни аспекти на тези процеси.

Най-важната характеристика на ТНС е, че са актуални в сравнение с ГНС, които могат да се разглеждат като „исторически“. ТНС дават възможност да се откриват и анализират текущи тенденции и повратни точки (наричани още възлови или инфлексни точки) в развитието. За целите на анализа са важни не само равнищата за отделните тримесечия, а и измененията (темповете на растеж) на следващите тримесечия спрямо предишните (както в рамките на една година, така и за по-голям период от време). На тази основа могат да се съставят краткосрочни прогнози за очакваните изменения през отделните тримесечия на следващата година, т.е. ТНС могат да се използват и за целите на краткосрочното прогнозиране.

Важен проблем при съставяне на ТНС и получаване на оценката на брутния вътрешен продукт (БВП) е сполучливото подреждане във времето на процедурите

* Главен експерт в отдел „Методология на нови статистически изследвания“ в Националния статистически институт, София, ул. „6-ти септември“ 10.